

Метод 3 кроків

Шахрай хоче, щоб ти діяв швидко та під впливом емоцій.

Зроби навпаки:

1

ЗУПИНИСЯ

Відчуваєш страх, хвилювання або тиск через брак часу? Це сигнал небезпеки. Відклади телефон на хвилину.

2

ПЕРЕВІР

Перевір відправника та інформацію через офіційний сайт або гарячу лінію — ніколи не переходь за посиланням із повідомлення.

3

ЛИШЕ ПОТІМ ДІЙ

Приймай рішення спокійно та свідомо. Якщо це шахрайство — повідом про нього.

Повідом про інцидент — CERT Polska (Команда реагування на комп'ютерні інциденти):

incydent.cert.pl

Підозріле SMS перешли на номер **8080**

У разі надзвичайної ситуації телефонуй **112**

Матеріал створено в межах загальнонаціональної інформаційної кампанії IOM Польща (жовтень–грудень 2026 року), у рамках Європейського місяця кібербезпеки (ECSM).

Лист про виграш?

Дзвінок із банку?

SMS із проханням переказати гроші?

Шахрай грає на твоїх емоціях.

Зупинися.
Перевір.
Лише потім дій.

Як розпізнати емоційну маніпуляцію.

8 емоцій, якими користуються шахраї

Кіберзлочинці рідко атакують технології — вони атакують тебе.
Розпізнай емоцію, яку намагаються викликати, і помітиш маніпуляцію.

СТРАХ

Фальшиві «виклики від поліції», нібито блокування банківського рахунку, загроза витоку даних.

ДОВІРА

Видавання себе за керівника або контрагента та прохання про терміновий переказ коштів.

РАДІСТЬ

Нібито виграш у лотереї, подарункові ваучери, «гарантований прибуток» від криптовалют.

ЗДИВУВАННЯ

Раптове сповіщення «виявлено вірус», неочікуване підтвердження дорогої транзакції.

ОЧІКУВАННЯ

Фальшиве повідомлення про посилку — «доплати за доставку». Посилання для здійснення платежу.

СОРОМ

Шантаж на ґрунті інтимних матеріалів, погроза оприлюднити компрометувальні матеріали.

ГНІВ

Провокації у соцмережах, дезінформація, що підсилює конфлікти та налаштовує людей одне проти одного.

СУМ

Фальшиві благодійні збори «для постраждалих від катастроф» або хворих дітей.

ПАМ'ЯТАЙ

Установи, банки та поліція **ніколи** не просять повідомляти пароль, код BLIK або передавати гроші «для захисту» твоїх коштів. Такий контакт — шахрайство.

ЗАПАМ'ЯТАЙ

Емоція — це **важіль**, а не доказ.

Чим сильніше щось тебе емоційно зачіпає в інтернеті, тим важливіше зупинитися.
Сильні емоції вимикають пильність — саме на це й розраховують шахраї.

Постав собі 3 запитання:

- Чому я маю діяти негайно?
- Чи знаю я справжнього відправника?
- Що я втрачу, якщо почекаю та перевірю інформацію?

Materiały dostępne również w języku polskim.
Матеріали також доступні польською мовою.